AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 9. JOLIET, ILLINOIS, 26. DECEMBRA 1916 LETNIK XXVI

Prizadeve za mir se razširjajo.

Wilsonovo mirovno noto že odobrila Švica in druge nevtralne dežele ji bodo sledile.

GEORGE HOČE VOJNO DO KONCA.

Washingtonski diplomati mislijo, da bosta stranki popustili na zahtevah.

Washington, D. C., 21. dec. — Veliko presenečenje je bilo opaziti danes v uradnih krogih nad mirovnim pozivom, ki ga je naslovil predsednik Wilson na vojskujoče se vlasti evropske. Objava note v besedilu s pristavkom, da je bila že v ponedeljek sestavljena in v torek odposlana na sovražne vlasti, je učinkovala kakor blisk iz jasnega neba. Takoj so se izražala mnenja, da pade predsednikov predlog na rodovitna tla, da se sovražne vlasti vsaj približajo druga drugi in stopijo na dan s svojimi zahtevami.

Nadalje so kazali na to, da predsednik nikakor ne posreduje, ampak samo prosi vojskujoči se stranki, naj izmenjata med seboj svoje mirovne nazore; če tega ne storita, ne zadene krivda predsednika.

Wilson kot posredovatelj?

Washington, D. C., 22. dec. — Nemčija utegne naprositi predsednika Wilsona, da nastopi kot posredovatelj med evropskimi vlastmi v vojni.

Tako je namignil danes neki nemški uradnik v razgovoru glede odgovora, ki ga pošlje berlinska vlada na predsednikov predlog, da naj vojskujoči se navedejo pogoje, pod katerimi bi bili voljni končati vojno.

Nemčija, je rečeno, bo odgovorila s polnim in odkritim naznanilom mirovnih pogojev, ki jih smatra za sprejemljive, in poroštev, ki bi po njenem mnenju ohranila svetovni mir v bodoče.

Nemčija mu naznani pogoje.

Tu mislijo, da bodo nemški pogoji naznanjeni zaupno predsedniku, ker si Nemčija prizadeva, da se mirovni pogoji predlože konferenci vojskujočih se, predno se podvržejo javni razpravi.

Nemčija se trudi za prireditev mirovne konference in v nemških uradnih krogih mislijo, da bo Berlin, ko zaupa nemške pogoje predsedniku, zad njega naprosil za posredovatelja, da pripravi tak sestanek, prejkone v Haagu. Pravijo, da je predsednik tozadevno namignil vojskujočim se, ko je rekel v svoji mirovni noti, da bi bil srečen delovati kot posredovatelj.

Stališče zaveznikov.

Diplomatje, zastopajoči ententine zaveznike, pravijo, da bodo njihove vlade odgovorile predsedniku in omenile svoje nazore o mirovnih pogojih, ali skrbno ogibajoč se namiga za posredovanje. Zavezniki prejkone ne bodo prikrivali svojih pogojev. V tem slučaju bo Nemčija prisiljena, objaviti svoje pogoje.

Ententini diplomatje mislijo, da bodo zavezniki stavili pogoj, da nočejo govoriti o miru, dokler se Nemčija popolnoma ne umakne iz osvojenega ozemlja. To mnenje izražajo zlasti v francoskem in ruskem poslaništvu.

Nemški uradniki pravijo, da bi Nemčija na tako zahtevo stavila protizahtevo, da zavezniki povrnejo Nemčiji kolonije v Afriki, Kiau-Čau in pacifiške otoke.

Predsednikova nota.

Amsterdam, 22. dec. (Čez London.) — Razen "Telegraafa" izražajo skoro vsi holandski časopisi v svojem tolmačenju Wilsonove note na vojskujoče se vlasti mnenje, da je predsednik prav ravnal in se njegovemu postopanju ne sme odreči priznanje.

"Handelsblad" piše, da note "ne smemo v smeh obračati, kajti je resno mišljena in popolnoma časti vredna". Časopis "Tjid" se pridružuje temu mnenju in označa predsednikovo vedenje kot odločno in pravilno.

Odprta vrata.

London, 22. dec. — Brzojavka iz Haaga na Exchange Telegraph Co. pravi, da je bilo poluradno naznanjeno, da bi prišle centralne vlasti takoj na dan z določnimi mirovnimi zahtevami, če pusti odgovor zaveznikov vrata za pogajanja odprta.

Lepo počasi.

London, 22. dec. — Britanska vlada ne bo takoj odgovorila na Wilsonov poziv k miru, ker je mnenja, da se mora zadeva najprej predložiti ostalim ententinim vlastim. Tozadevno se je izjavil Bonar Law v zbornici prostakov.

Zadnji je bil vprašan, ali ima kaj izjaviti k ameriški noti. Odgovoril je: "Zbornici mora biti vendar jasno, da gre za vprašanje, ki ga ni mogoče rešiti, ne da bi se prej sporazumeli z našimi zavezniki. Popolnoma nemogoče mi je, sedaj kaj povedati v stvari."

Divji srd in sarkazem.

Z ozirom na poziv predsednika Wilsona izjavlja "Evening Standard":

"Vsak dopis, ki ga naslovi na nas poglavar kake velike in nam prijazne dežele, sprejmemo s pristojnim spoštovanjem; toda varali bi predsednika, če bi ga hoteli uveriti, da bodo Anglija ali njeni zavezniki njegov poziv k miru pozdravili. Prav čudno je, da se more državnik kakor predsednik Wilson vdajati iluzijam ali omamam. Položaj bi ga moral opomniti na to, da njegovo posredovanje ni zaželeno.

"O neki mirovni ligi govori. Taka že obstoji, in sicer ji pripadajo Anglija, Rusija, Francija, Italija in male vlasti. Bojujejo se navzgor po griču, a sedaj gre navzdol in pot je odprta. Sovražnik je zaklical v sili in v prihodnjih mesecih ga doleti njegova usoda."

Angleški kralj za vojno do konca.

London, 22. dec. — Parlament je bil odgoden danes popoldne do dne 7. febr., ne da bi bil bili člani natančneje obveščeni glede note predsednika Wilsona ali kaj namerava vlada ukreniti z ozirom na isto.

Prestolni govor je bil eden najkrajših v zgodovini angleškega parlamenta. Izražal je zaupanje v končno zmago zaveznikov in odločnost za nadaljevanje vojne, "dokler ne bodemo obranili pravic, tako neusmiljeno kršenih po naših sovražnikih in zavarovali Evrope na trdnem temelju".

Upanje na mir raste.

Washington, D. C., 24. dec. — Vladni uradniki so nocoj bolj optimistični v svojem upanju na mir.

Švicarska vlada je danes odobrila predsednika Wilsona prizadeve za obnovo miru v Evropi in obljubila svojo pomoč. V vladnih krogih mislijo, da bodo sledile druge nevtralne vlade.

Nova avstrijska vlada.

Amsterdam, 21. dec. — Grof Clam-Martinic, ki mu je bila poverjena naloga sestave avstrijskega kabineta, ko se ista ni posrečila Aleksandru Spitzmuellerju, je predložil, kakor pravi brzojavka iz Dunaja, sledeči imenik ministrov:

Prvi minister — grof Clam-Martinic.
Minister notranjih stvari—von Handel.
Trgovinski minister — dr. Urban.
Minister za delo — pl. Trnka.
Naučni minister — baron von Hussarek.
Poljedelski minister — grof Clam-Martinic.
Domobranski minister — F. von Georgi.
Finančni minister—Alexander Spitzmueller.
Pravosodni minister — von Schenk.
Železniški minister — dr. Z von Forster.
Minister brez portfelja — dr. Baernreither.
Generalni guverner za Galicijo — Mihael Bobrzynski.

(Grof Clam-Martinic in pl. Trnka sta Čeha, Bobrzynski je Poljak, ostali so Nemci. Op. ur.).

Grof Czernin naslednik Burianov.

London, 23. dec. — Grof Czernin de Chudenec je naslednik barona Buriana kot avstro-ogrskega ministra zunanjih stvari, po Reuterjevi brzojavki iz Amsterdama, ki navaja dunajsko "Wiener Zeitung".

Grof Czernin je bil imenovan tudi predsednikom skupnega ministrskega sveta.

Čaka varnega spremstva.

Dunaj, 20. dec. (Čez London, 21. dec.) — Grof Adam Tarnowski, novoimenovani avstrijski poslanik za Združene Države, je sklenil, da ne bo odpotoval v mesto svoje službovanja, dokler Francija in Velika Britanija ne jamčita varnega spremstva za njega in njegove pomočnike.

Tisza bo kronal kralja ogrskega.

Budimpešta, 22. dec. — Ogrski parlament je dovršil priprave za kronanje kralja Karla in izvolil grofa Tiszo kot paladina in šestintrideset svojih članov kot njegove pomočnike. Grof Tiszova izvolitev je sledila trdi borbi z opozicijo, ki je podpirala nadvojvodo Jožefa. Paladin ima nalogo, postaviti krono na kraljevo glavo.

Delo okraševanja cest se je že začelo in vkljub vojni je nameravano izvršiti kronanje kar najslovesneje. Kralj Karel pride v Budimpešto dne 27. dec. in kronanje se bo vršilo dne 30. dec.

Šest nadaljnjih žrtev.

London, 21. dec. — Lloyds naznanjajo, da je bil britanski parnik "Liverpool" pogreznjen. Boje se, da je 2,534 ton veliki britanski parnik "Bayhall", ki je nazadnje plul med Marsellesom in Cardiffom, tudi postal žrtev sovražnega podmorskega čolna.

Pogreznjena sta bila nadalje norveška parnika "Modig" in "Falk". V obeh slučajih sta bili moštvi rešeni.

Nadalje sta bila pogreznjena danska parnika "Chassie Maersk", 1,307 ton, in "Gerda", 755 ton.

Mnogo plemičev padlo.

London, 21. dec. — Novega Almanaha de Gotha imenik plemičev, padlih v vojni, obsega 258 grofov, 567 baronov in 1,465 članov nižjega plemstva.

VOJAŠKE "KLOBASE", UPORABLJENE V EVROPI ZA OPAZOVANJE SOVRAŽNIH KRETANJ.

Dočim vojna poročila venomer omenjajo razne napadne zrakoplove, pa generali vojskujočih se evropskih vlasti nikakor ne zanemarjajo navadnega vojaškega balona. Baloni se uporabljajo za opazovalne svrhe, zlasti privezani baloni, kakoršnega kaže slika po francoski sestavi. Samo Nemci so močno rabili križajoči vodljivi balon, kakor je zeppelinka. Avstrija, Francija, Velika Britanija, Rusija, Italija in druge vojskujoče se dežele zaupajo svojo usodo rajši težjemu nego zračnemu stroju. Baloni, kakršen je na sliki, ki jih vojaki šaljivo imenujejo "klobase", se dvigajo do velike višine in so privezani s kablji, neizmerno močnimi. Iz košev se opazujejo kretanja vojakov, razpostavljenje topništva itd. Vobče so baloni v telefonski zvezi z glavnim stanom. Ali vidite puško, privezano ob košu?

Mackensen še vedno prodira v Dobrudži.

Rumuni in Rusi se baje pripravljajo na odločen odpor v severni Rumuniji.

Z DRUGIH FRONT MALO NOVIC.

Avstrijski zrakoplovci spuščajo bombe na razne italijanske kraje.

Rim, 21. dec. — Na trentinski fronti je bilo topniško bombardiranje, zlasti silno v Adiški dolini in na Asiaški planoti. Sovražni zrakoplovi so poskušali napade nad našimi linijami, ali so bili v vseh slučajih prepodeni.

"Na julijski fronti je bilo sovražno topništvo delavnejše pri Plaveh, ob srednji Soči, vzhodno od Vrtojbice ter proti Gorici in Tržiču (primorskem). Naše baterije so odgovarjale izdatno in naravnost zadele sovražnikova taborišča pri Komenu.

"Naši zrakoplovi so spuščali bombe na železniško postajo v Dornbergu v Vipavski dolini in v ozadje sovražnih linij na Krasu. Kljub obstreljevanju po številnih baterijah so se vsi naši stroji vrnili varno."

Avstrijski zrakoplovci delavni.

Rim, 22. dec. — Ob celi fronti so bili topniški boji s prestanki. Vojaška bolnišnica v Gorici je bila zopet obstreljevana vkljub njeni zaščiti po vidnih Rdečih križih. Od zdravstvenega osobja sta bili dve osebi usmrčeni in štiri ranjene.

Na Krasu so naše čete zasedle več žrel v apnenikih in jih opremile za obrambo.

Sovražni zrakoplovi so poskušali napade nad našimi linijami, a so bili prepodeni po obrambnih baterijah. Nekaj bomb je bilo spuščenih na Grigno v Suganski dolini, na Calalzo in Oten v dolini reke Piave in na Vrtojbo, jugovzhodno od Gorice, a niso povzročile nobene žrtve ali škode.

Makedonska fronta.

Pariz, 21. dec. — Na fronti ob Strumi in v odseku Majadagh so bili topniški boji s prestanki. Streljanje je bilo silnejše ob Griču 1050. Sneg in dež še trajata na fronti v Makedoniji.

Berlin, 21. dec. — Nemške puške so obdržale višine vzhodno od Paralova v krivini reke Černe proti močnim sovražnim napadom.

Samo praske.

Berlin, 22. dec. — Ob Strumi so bile patrolne praske.

Pariz, 22. dec. — Topniški dvoboj velike silnosti se je pripetil severno od Bitolja v četrtek. Ob vzhodnem koncu linije, na fronti ob Strumi, so se pripetile praske med patrolami.

Rumunska fronta.

Berlin, 21. dec. (Brezžično v Sayville.) — Danes objavljeno poročilo velikega glavnega stana se glasi:

"Armadna skupina nadvojvode Jožefa: Blizu Meštekaneštija na vzhodnem bregu Zlate Bystrice so se pred krepkim odporom avstro-ogrskih bataljonov štirje ruski napadi zrušili. Dalje južno je bil sovražnik pognan nazaj iz nekaterih predstražnih postojank.

"Armadna skupina feldmaršala von Mackensena: V Veliki Valahiji je bil sovražnik prisiljen k zapustitvi nekaterih zadnjestražnih postojank."

Rusko vojno naznanilo.

Petrograd, 21. dec. — V gozdnatih Karpatih so naši oddelki zasedli del višin v okraju jugovzhodno od železnice Kimpolung-Jacobeni.

"Na levem bregu Donave, severno od mesta Buzeu, so se vršili spopadi z našimi prednjimi oddelki. Med velikima cestama Buzeu-Rimniku in Insu-Racovidzeri se vrši streljanje med prednjimi pehotnimi oddelki in topniško bojevanje. Sovražnik prodira na obeh straneh velike ceste Insu-Racovidzeri, a je oviran po našem streljanju. Na fronti Pirlita-Stankuca je sovražnik potisnil nazaj našo prednjo stražo.

"V Dobrudži je sovražnik začel ofenzivo na fronti od Donave do Bačkoja. V soseščini Balabanice in Bačkoja je zasedel vrsto višin. Sovražnik je bil prepoden z več višin po našem protinapadu in za posest ostalih se bitka nadaljuje.

"Na Črnem morju je eden naših podmorskih čolnov pogreznil blizu Bospora neki parnik in dvanajst ladij jadrnic."

Položaj neizpremenjen.

Berlin, 22. dec. — Armadna skupina feldmaršala von Mackensena: V Veliki Valahiji je položaj neizpremenjen. Armada v Dobrudži napreduje in je ujela 900 Rusov.

Petrograd, 22. dec. — Rumunska fronta: Na levem bregu Donave nas je poskušal sovražnik napasti, a je bil odbit po našem streljanju.

V Dobrudži je sovražnik z močnejšimi četami napadel naše oddelke ob celi fronti. Po trdovratnem odporu so se začeli naši oddelki umikati severno.

Eden naših polkov je podjel drzen napad na Bolgare, ki so prodrli vzhodno od Badaškega jezera iz vasi Emisal, in jih pognal v Ibolatsko jezero, kjer so večjidel utonili. Stoinpetdeset je bilo ujetih.

Črno morje: Pogreznili smo dve turški motorni topničarki.

Mackensen še prodira.

Berlin, 24. dec.—V zasneženih gozdnatih Karpatih je bilo topniško streljanje živahnejše v odsekih Ludove in Kirlibabe. Severno od Uzulske doline so Rusi zopet podjeli napad. Ustanovili so se na višini Magyaros.

Armadna skupina feldmaršala von Mackensena: Sovražnik je bil potisnjen v severozapadni kot Dobrudže. Severni breg Donave na obeh straneh Tulče je obstreljevan po naših topovih.

Isakiše, na levem bregu Donave, nasproti Braile, smo osvojili.

Ruska fronta.

Petrograd, 21. dec. — V smeri Zlohova je sovražnik bombardiral naše postojanke blizu mesta Garbuzov in vasi Gukalovce. Naše topništvo je razkropilo več skupin pehote in konjištva, ki so se pomikale severno od vasi Prisnova. Sovražnikovi poskusi, prekoračiti reko Kenuvko, levi pritok Zlote Lipe, blizu vasi Hibalin, so bili ustavljeni po našem streljanju.

Samo topniški boji.

Petrograd, 23. dec. — Blizu Koldigevskega jezera, severovzhodno od Baranovičev, je sovražno topništvo razvijalo krepko delavnost in mnoge razgledne skupine so prodirale proti našim okopom. Pognane so bile nazaj v svoje obkope.

Francoska fronta.

Pariz, 21. dec. — Noč je minila primeroma mirno ob celi fronti. Na fronti ob Sommi so bili štirje sovražni zrakoplovi zbiti po francoskih pilotih.

Berlin, 22. dec. — Veliki glavni stan naznanja danes topniške boje na obeh straneh reke Somme ter ujetje četverih častnikov in 26 mož. Nadalje poroča, da so Francozi v sommskem odseku izgubili šest zrakoplovov.

Nobenih važnih dogodkov.

Pariz, 23. dec. — Nobenega važnega dogodka ni bilo naznaniti za danes razen močnega bombardiranja v okraju Hardaumont na desnem bregu reke Meuse.

U-46 in U-45 pogreznjena.

Amsterdam, čez London, 22. dec. — Po naznanilih iz nemških virov je bil nemški podmorski čoln U-46 pogreznjen v Biskajskem zalivu po sovražniku.

Pariz, 22. dec. — Nemški podmorski **čoln U-45 je bil pogreznjen po rušivcih**, kakor brzojavljajo iz Nantesa. U-45 je ondan potopil nekaj parnikov pri Saint Nazairu.

Zadel ob mino.

Nantes, Francija, 21. dec. — Parnik "Kansan" je zadel ob mino in bil težko poškodovan. Šele ko so ga olajšali za del njegovega naklada, se je privlekel v ladjišče.

"Kansan" je 7,913 ton velik in je odplul dne 6. dec. iz St. Nazaira.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 26. dec. — Bel Božič smo imeli letos in mrzel. Praznovala ga je naša naselbina kar najslovesneje. Cerkev sv. Jožefa je bila pri vseh četverih sv. mašah napolnjena vernikov. Divno je bilo božično petje v naši cerkvi, da lepšega menda še ni bilo slišati. Naš cerkveni pevski zbor je močan po številu glasov, in ti glasovi so tako krepki in dobro izšolani, da jih je veselje poslušati, ubrane v najlepšo harmonijo. Čast g. organistu in njegovemu zboru! Notranjost cerkve je bila praznično okrašena, in posebno lepe so bile jaslice, po zaslugi čč. šolskih sester.

— G. Frank Završnik, zastopnik za Slovenian Liquor Co., se je vrnil v soboto z večtedenskega potovanja po vzhodu, kjer je napravil izvrsten business, kajti vsepovsod vlada prosperiteta, tako zlasti tudi v Pennsylvaniji, kjer je nebroj slovenskih naselbin.

— G. Joe Težak je zopet v Jolietu. Petnajst mesecev je bival na "divjem zapadu". O tem več prihodnjič.

— Banket. Kakor smo že poročali, priredi Hrvatsko pjevačko družtvo "Gorska Vila" v Jolietu dne 30. dec., t. j. prihodnjo soboto zvečer v hrvatski šolski dvorani, 906 N. Broadway, svoj prvi letni banket. Ta prireditev obeta biti sijajna. Elegantni programi, ki jih izdeluje tiskarna Am. Slovenca, bodo v obliki žepne knjižice na 24 straneh obsegali spored, ki šteje 32 točk, in razne oglase. O sporedu prihodnjič. Zanimanje za ta banket je veliko ne le med Hrvati, marveč tudi méd Slovenci, ki smo njihovi brati ali bratje, kakor hočeš.

— Ples na Silvestrov večer. Mladeniško zabavno društvo "Slovenec" priredi drugi družabni sestanek s plesom v dvorani K. S. K. J. na Silvestrov večer, t. j. 31. dec. Začetek ob poldevetih. Vstopnina 50c za par, 25c za posamezno damo.

— Za Meškovo žaloigro "Mati", ki jo uprizori Slov. izobr. in podp. dr. Triglav, je zanimanje splošno, kajti naselbina je vsa vneta za slovensko dramatiko in komaj čaka, da zopet javno pozdravi naše diletante. Kdaj bodo predstavljali Meškovo igro? Dne 7. januarja, t. j. prvo nedeljo v novem letu. In sicer popoldne in zvečer na odru Sternove dvorane. Več o tem še izporočimo.

— Mraz. Dne 22. dec., t. j. zadnji petek, smo imeli v Jolietu do 10 stopinj pod ničlo ob sedmih zjutraj in 11 stopinj ob 5.

— Poštni promet ogromen. Polovico več pošte nego kdaj poprej je moral odpraviti poštni urad v Jolietu letos v božični sezoni. V četrtek je bilo odposlanih nad 70,000 poštnih reči, v petek do 75,000 in v soboto še več. Pismonoše so imeli dela črez glavo.

— Illinoiško državno najvišje sodišče je naznanilo v četrtek, da Sanitary District of Chicago, t. j. chicaško zdravstveno okrožje ne sme vzeti v posest elektrarne ob Jackson streetu v Jolietu, vkljub dejstvu, da so to dovolili med zadnjim poletjem državni kanalski komisijonarji. Sodišče je odločilo, da chicaško zdravstveno okrožje nima pravice po zakonu, proizvajati električno moč izven svojega lastnega kanala.

— Nova mestna odredba za takozvani kolesni davek (wheel tax), ki ima zadobiti veljavo dne 1. januarja, je povzročila hud odpor. V sredo zvečer je bilo na shodu vseh prizadetih posestnikov raznih vozil sklenjeno, dati v kroženje takozvane referendum-peticije po "commission form"-zakonu in tako nabrati dovolj podpisov za zahtevo, da se da vprašanje o novem kolesnem davku na splošno glasovanje.

Joliet, Ill. — Društvo Katoliških Borštnaric sv. Ane št. 534 je imelo 10. decembra svojo letno sejo, in na tej seji so bile izvoljene za leto 1917:
Predsednica, Marija Čulek;
podpredsednica, Marija Vraničar;
zapisnikarica, Marija Flajnik;
blagajniška tajnica, Antonija Stanfel;
blagajničarka, Ana Jerman,
nadzornice, Ana Bolte, Ana Znidarsich, Mary Skul;
maršalke Ana Sukle, Frances Težak;
vratarice Lucia Koludrovich, Katarina Mihelich;
delegatinja, Marija Pasdertz.
S sestrskim pozdravom
Antonia Stanfel, blagajniška tajnica.

Lockport, Ill. — O ti zima, ti nemila, s snegom zemljo si pokrila: ti sirote ne poznaš, v vsako kočo se podaš. Res imamo dobre plače, ali to vse gre drugače. Dvajset let je zdaj minilo, ko je vse drugače bilo: "koln" je bil po tri dolarje! Zdaj pa išči gospodarje, ki imajo zdanje dni več denarja ko skrbi! Človk na vse strani obrača, kadar pride v roko plača, kajti taka je draginja, da se ustraši gospodinja, ko zazre račun iz štora, ki ga plačati brž mora, pa ga plačati ne more! Ali Bog je še usmiljen, pa bo tudi trust prisiljen, da se prav lepo poniža in draginjo nam odkriža! Voščim vsem, da novo leto bilo srečno bi začeto in končano prav tako: vsem Slovencem — živio!

M. Werhovšek.

New York, 6. dec. — Slavno uredništvo Am. Sl.! Prosim, ponatisnite v vašem cenjenem listu priloženo Vam vabilo iz urada Osrednjega odbora za Rdeči križ v Ljubljani:

Vabilo na veliko narodno veselico za Rdeči križ v Ljubljani, ki se vrši v "Shuetzen Hall" 12 St. Marks Place ali osma iztočna cesta, New York City, dne 30. decembra 1916. Začetek ob osmih zvečer.—Vstopnina prostovoljna. Garderoba 10 centov za osebo.

Program:

1. Pevske točke: — Na tujih tleh, dvospev, s spremljevanjem glasovirja, sopran poje Mary Petek, mlajša, alt poje in spremljevanje na glasovir proizvaja Sešek Vladislav, mlajši. — Odkod si dekle ti doma?—poje in spremlja na citre Mary Petek, takisto tudi pesmi: Dolenjska. — Jager. — Mati zakliče, — Želja Slovenca na tujem, — Nezvesta, — poje in spremlja na glasovir Vladislav Sešek.

2. Zabavne točke: — Prihod slovenskega vojaka z ruskim medvedom. — Slovenska strežnica Rdečega križa. — Prodajanje ribniške suhe robe. — Slastni domači "bobi". — Šaljiva pošta. — Dražba. — Žrebanje. — Prosta zabava. — Izvrstna godba. — Ples.

Odborniki:

Pokrovitelj: Slovensko podporno društvo "Orel", J. S. K. E. št. 90, New York. — Predsednik: Peter Petek, New York City. — Podpredsednik: John Holešek, New York City. — Tajnik: Josip Pavlič, New York City. — Blagajnik: Peter Vidmar, New York City. — Zapisnikar: Martin Holešek, New York City. — Zastopnik: Josip Tičar, New York City. — Nadzorniki: Jakob Sešek, New Durham, N. J.; Alojz Henigman, New York City; John Peterka, New York City.

Z rojaškim pozdravom Vam vdani
Jos. Pavlich, tajnik, 341 E. 9th St.

Drobiž iz slovenskih listov.

Stone City, Kans. — Ob eksploziji, ki se je pripetila dne 13. dec. v Mayerrovu št. 9 blizu tega mesteca, je bilo usmrčenih osem Slovencev. Njih imena so: John Lavrenčič, Matt Roth, Chas. Roth, Frank Jerina, Rudolf Prelc, Tony Krošel, Paul Komac in Mike Urisk.

Cleveland, O. — Rev. Pavel Hribar (Collinwood) je pred kratkim dobil od svoje sestre iz starega kraja sledeče pismo: "Dragi brat! Zopet imam žalostno novico za poročat. Našega druzega brata Jakoba ni več. Padel je od laške šrapnele zadet 22. julija in je bil pokopan dne 24. julija na skupnem pokopališču pod Lima goro. Zadnjih šestnajst dni ni dobil druge hrane kakor pol litra kave vsako noč, jedli so pa travo. To je bila njegova prva in zadnja pritožba. Spominjajte se nas. Z Bogom Jožefa Medja." — Umrl je tu John Jancigar, 67 let star; v Ameriki je bival 15 let in zapušča tu sina in hčer. — Sod kislega zelja se prodaja danes tu po $22, včasih se je prodajalo po $4.

BOŽIČNA PESEM.

M. Šuklje, Anaconda, Mont.

Presvetle zvezde so migljale,
polnočno uro naznanjale;
prot' cerkvi trume so se vsule,
božično pesem da bi čule.

Kako je ljudstvo tam veselo,
ko k polnočnici je dospelo!
Vse, staro, mlado, se raduje,
ko pesem tam božično čuje.

Kot angelci so nekdaj peli
"V višavah Bogu bodi slava"
in mir ljudem so tud' želeli,
ko Dete božje v jaslih spava:

Tud' zdaj pojejo Bogu slava,
nad zvezdami se naj razgrinja,
ljudem na zemlji mir naj vlada,
sovraštvo z zemlje naj izginja!

Takoj pa žalost me obide
in duh moj tja v Evropo uide:
pa miru tamkaj našel nesem,
ko slišal sem božično pesem.

Na srce roko zdaj položim.
"Saj ni miru," obupno tožim,
"med ljudstvom najt' ni dobre volje
in brata brat tam v vojski kolje."

Oj pesem angelska, nebeška,
umiri srca ti človeška!
Med brati ljubav naj zavlada,
z neba naj mir na zemljo pada!

Op. ur. Za božično številko prejeli prepozno.

SVETI VEČER NA LAŠKEM BOJIŠČU.

(Izvirno poročilo "Slovencu". — Rač. podč. C. P.)

Nobeden ni mislil v začetku mobilizacije, da bomo o božiču 1915 še na bojnem polju. Lanski božič smo obhajali na jugu v neki srbski šoli a vsak je takrat mislil, da obhajamo letošnji božič sigurno doma. Ali stvar se je zasukala. Z južnega bojišča so nas poslali v Karpate od tu smo prodirali v Rusko in za božič poslali so nas zopet na jug proti Lahom. Že je bil pred durmi sveti večer. Cel dan pred svetim večerom so grmeli topovi tako strašno kot nikdar preje. Letalci so se križali v zraku ter prejemali stotine pozdravov od naših poljskih topov. Pripravljali smo se za sveti večer. V malem redkem gozdičku v leseni zbiti bajti smo zamašili vse špranje, da bi ne ušel kak žarek svetlobe iz bajte, ki bi bil nam v pogubo. S smrečjem sem dal okrasiti vse stene, na sredi barake postavil sem lepo okrašeno božično drevesce, nad vrati pa se je svetil napis: Vesele božične praznike. Topovi so utihnili ter puške so umolknile le žarki reflektorjev so se križali v zraku ter lovili menda mušice. Gotovo so se tudi Lahi spomnili, da je sveti večer. Že pozno zvečer smo se zbrali v tej raztrgani, a vendar bajno okrašeni in s številnimi svečkami razsvetljeni baraki. Radost se je brala z obrazov zbranih. Komandant kakor drugi častniki so v kratkih nagovorih proslavili ta večer, ter z željo, da tretji božič ne obhajamo več na bojišču, se s srčnimi voščili k praznikom poslovili od nas. Vsak je dobil malo darilce kakor pri nas doma ponavadi o svetem Miklavžu. Vsak pa je dobil tudi krasno božično darilce namreč sliko našega vrhovnega poveljnika na laškem bojišču nadvojvoda Evgena s prisrčnim voščilom. Napolnili smo kozarce z dobrim primorcem, harmonika je zaigrala in zapeli smo vesele narodne. Pele so se pesmi vseh narodnosti, češke, ogrske, slovenske, nemške, poljske, hrvatske. Skoro vsak se je spomnil na dom, kaj danes dela doma dekle, žena ali mati. A pri kozarcu si je marsikdo zamoril te težke misli na dom ter se poveselil s tovariši. Tudi meni so pohitele misli v belo Ljubljano ako sem se spomnil božičnih praznikov v Ljubljani. Ni se mi izpolnila želja, da bi jih obhajal doma. Akoravno stojimo že 18 mesecev skoro vedno v boju za domovino vendar lahko rečem, da smo bili na sveti večer veseli bolj kot marsikdo v domovini. Želeli smo si eden drugemu obilo sreče tudi v bodoče, če so nas zgrešile srbske in ruske krogle nam tudi strahopetni Lahi ne store posebnega. Lahi pa so še vedno mirovali. Bilo je nekaj nenavadnega. Pozno v noči so začeli Lahi a prisilili smo jih takoj k miru. Podali smo se vsak na svoje mesto. Postalo je zopet popolnoma mirno. Tudi nočnega gosta, zrakoplova ni bilo na sveto noč. Le semtertja je poslal laški metalec svetlobe svoje žarke proti nam a vedno sebi v škodo. Minul je sveti večer, marsikdo je imel malega mačka na sveti dan ter se je šele na sv. dan živo spominjal ljubega doma. Tudi sveti dan je minul brez gromenja, izgledalo je kakor da je bil tudi na bojišču praznik. A danes po svetem dnevu se že zopet pridno dela na obeh straneh. Lahi so se hoteli približati našim postojankam a hitro so se morali z izgubami vrniti tja odkoder so prišli. Zopet grome topovi, zopet pokajo puške in vse je zopet v tiru kot pred svetim večerom. Ker ne vemo kaj prinese prihodnjost spravili smo okraske z drevesca, kar je shranjivega, za sveti večer 1916. Ako nas zadene sovražna krogla naj si okrase prihodnji božič tisti ki pridejo za nami. Ako pa nam bo sreča mila poveselili se bomo še tretji božič na bojnem polju. Upanje pa nas ne zapusti, da se na tretji božič združimo pri božičnem drevescu z domačimi v ljubem domačem kraju. Vsem tovarišem, ki še čakate na odhod na bojno polje in sploh vsem, ki z nami mislite pa želimo vesele praznike in srečno novo leto.

BOŽIČNI PRAZNIKI SLOV. FANTOV NA BOJNEM POLJU.

(Iz "Slovenca".)

Ljubljančan Franjo Z..... piše stricu in teti dne 24. decembra 1914.:

Dragi moji! Upanje, da se o božičnih praznikih vidimo, je že minulo. Tu ne bodo veseli prazniki. Nocoj je sveti večer, a tu na okoli grmi in se bliska, da je veselje. Ker nimamo svečk, nam pa svetijo bliski iz topov in naša božična drevesca stoje v gozdu ter so lepo razsvetljena. Razloček je tudi ta, da se doma otroci in odraščeni veselijo, ker dobijo božična darila, tu pa jok in stok težko ranjenih, ki se zvijajo v groznih bolečinah. Jaz sem vesel, da sem še zdrav. Dozdaj sem stal pri svojem konjičku in sem že dremal; potem sem se vsedel k ognju in začel misliti, kako se Vi imate nocoj. In vzel sem papir ter Vam pišem te vrstice. Da bi že skoro Bog dal, da bi se že enkrat vrnil nazaj v belo Ljubljano, iz katere imam tako krasne spomine, da se kar zmisliti ne smem. A tudi spomin na bojno polje mi bo za večno ostal. Dragi stric in teta! Želim Vam v duhu vesele praznike ter si mislim, da sedimo vsi skupaj pri mizi ter se smejemo in pogovarjamo. Iskreno Vas pozdravlja in poljublja Vaš udani nečak Franjo Z.

* * *

Dragonec Rihard Drole iz Travnika pri Rakeku piše svojim starišem dne 25. decembra 1914:

Dragi stariši! Pišem vam na bojišču, daleč od doma, ravno opolnoči. Sveti večer! Naša četa je prišla danes ob osmih s patrulje. Cel dan smo bili v hudem ognju in proti večeru so nam začeli Rusi pošiljati božične darove — granate in šrapnele. Žvižgale in razletavale so se kroglje nad nami in pred nami, a k sreči smo bili v gozdu in nam niso napravile posebne škode. Končno je prišla druga četa in smo dobili povelje, odriniti v ozadje. Došla četa pa je imela ostati na našem mestu do jutra. Jokali smo vsi, ko smo se na sveti večer poslavljali na takem kraju. Bog ve, če ne bo tu stoječa straža še nocojšnji večer ujeta ali pa razbita. Bog jo obvaruj!

Prišli smo domov v vas Skalnik, kjer smo postavili konje v hleve h kmetom. Bili smo v neki hiši (poljsko halupa) trije možje — vsi Dolenjci. Med nami je tudi korporal Hočevar, zelo fest fant. Osnažili smo konje in šli v halupo. Šli smo vsak s svojo menažno skodeljo po čaj. Danes je bil zelo dober. Nadrobili smo vanj prepečenca in posedli krog mize. Pomenkovali smo se, kako je sedaj doma. Vsi smo bili več ali manj otožni, saj so komaj 2 km proč mogočno grmeli topovi in pokale strojne puške. Veselja smo jokali, da smo tako srečni, da nam vsaj nocoj ni treba ležati v bojni črti. Medtem ko jaz pišem te vrstice, trgajo granate trupla naših fantov tam zunaj na polju.

Ob 10. uri smo šli k vojaški kuhinji, kjer je stalo božično drevesce. Okrašeno je bilo — s čem? Par sveč, nekaj patron in prepečenec. Krog drevesca je stal cel škadron. Nemo smo gledali drevesce in marsikateremu je trepetala solza v očesu, kajti vsak je mislil na dom in domače božično drevesce. Potem je prišel naš ritmojster, imel kratek nagovor, potem pa razdelil vsakemu nekaj čokolade in po dve cigareti. Potem smo stopili v krog in tovariš Hočevar, zelo dober pevec, je naprej zapel:

Solnce je za goro šlo,
bilo je tak žalostno...

Nato smo se molče razšli. Ko pridemo na stanovanje, je bila na mizi že božičnica. Miza pregrnjena z belim prtom, na prt useno, na senu na sredi sveča, zataknjena v oves, in na vsakem voglu mize hleb ovsenega kruha in hostije. V skledah na mizi krompir, zelje, riž, a vse nesoljeno, ker tu ni dobiti soli. Večerjali smo vsi trije z veseljem, ker smo bili lačni; vmes smo se pa pogovarjali, kako malo smo preje vedeli ceniti dom in domačo oskrbo. Po večerji smo vsi trije pokleknili krog mize in molili, potem se pa spravili spat na hlev v slamo. Tako sem preživel sveto noč. Srčen pozdrav. R. D.

Na dopisnici dne 3. januarja 1915 poroča Rihard Drole svojima sestrama v Ljubljani, da je tega dne prejel srebrno hrabrostno svetinjo II. reda.

* * *

Jožef Videnšek od brzojavnega oddelka piše svojima sestrama v Ljubljani dne 7. januarja:

Dragi sestri! Prav lepo se zahvaljujem za časopis, dobil sem ga že trikrat; dobim ga vedno v četrtek ali petek. — Ne vem, ali sem Vama že pisal, kako so nam Rusi prišli voščit božične praznike.

Bili smo v mestu Zmigrod 13 dni in imeli smo se precej dobro. Za sveti večer smo že imeli pripravljeno božično drevesce, okrašeno s svečami in drugimi malenkostmi. Naenkrat pride povelje, naj bomo zvečer pripravljeni, ker se Rusi pripravljajo na nočni napad. Ob štirih popoldne začnejo naši topovi za mestom prav močno streljati; kroglje so letele čez nas. Mi smo dobili povelje, naj bomo na cesti pripravljeni, ker bo treba najbrže pobrati brzojavno progo. Ob sedmih začno Rusi močno streljati na naše mesto; krog 30 šrapnelov je padlo blizo nas, nobeden 30 m daleč proč. Poleg mene je stal rekrut; ta revež se je tekel skrit v neko hišo, jaz sem si pa mislil, če mi je namenjeno, me tudi v hiši najde. Na cesti smo stali do 10. ure. Šele tedaj dobimo povelje, da lahko poberemo žico. Komaj smo bili 1 km iz mesta, že so bili Rusi v njem in nam začeli zaceli streljati v hrbet. To je trajalo do polnoči. Potem je bilo mirno. Mi smo bili celo sveto noč na cesti, sveti dan in sv. Štefan do 7. ure zvečer. Na "bilo" smo se postili prostovoljno, na sveti in Štefan dan smo se pa morali, ker nismo dobili ne kave ne menaže. Šele na sv. Janeza dan smo imeli mir. Zdaj smo v Karpatih in imamo že osem dni mir. Pošto imam prav blizo. Za novo leto smo dobili vsak deset cigaret, dva litra vina, košček čokolade, deset piškotov in kos sira. Božična darila smo dobili šele danes. Vsak mož je dobil 40 cigaret, tri vojnopoštne dopisnice in košček čokolade; potem so bile še čepice, nogovice, rokovice in druge take stvari, a je komaj na vsakega tretjega kaj prišlo. Jaz sem vzel le par flanelnih vnuč, ker imam hvala Bogu dovolj gorkega perila; sem pustil drugim, ki od doma niso nič dobili. Samo cigaret, tistih pa ne pustim nikomur. Zdrav sem. Srčen pozdrav!

POMAGAJMO REVEŽEM V STARI DOMOVINI!

Ali ste že kaj darovali za slovenske begunce ter vdove in sirote padlih vojakov slovenskih?

Darove sprejema: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

Union Coal & Transfer Co.
515 CASS STREET, JOLIET, ILL.
Piano and Furniture Moving
Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod
Ustanovljen l. 1895.

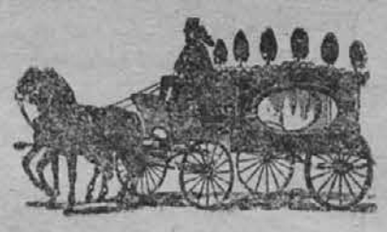

Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street
Konjušniica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino
POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ
POPOLNOMA PREPRIČAN
DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE
ZANESLJIVO IN TOČNO
v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta
100 kron pošljemo zdaj za $14.00
MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljatve naslovite na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
BANK DEPT, JOLIET, ILL.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, ENEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill

Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.

3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.

Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

BOŽIČ IN NOVO LETO NA BOJIŠČU.

(Izvirna poročila "Slovencu" z dne 8. januarja 1916.)

Prejeli smo naslednje vojnopoštne božične in ovoletne dopise:

Sv. večer naših planincev.

Tudi mi planinci smo obhajali sv. večer — na visoki planini, v zasnežen nem smrekovem gozdu. Na oddih smo bili prišli semkaj pred tedni s težavne gorske postojanke.

Sv. večer se vtisne človeku v otroški dobi tako globoko v srce, da ne zamre spomin nanj niti v dolgi in kruti vojni, ko bojevnikovo srce otrdi za marsikaj drugega. Težko smo 24. decembra pričakovali večera—sv. večera. Cel dan smo brzeli okrog ko mravlje in donašali v svoja taborišča srce razveseljujoče božične darove. Večinoma smo prejeli nove obleke, božična pošta nam je prinesla pestre razglednice s srčnimi voščili, zavoje in zavojčke; prejeli smo splošne vojaške božične darove. V imenu vojakov: prisrčna hvala vsem, ki so se nas velikodušno spomnili! Ko bi videli, kako so se od naporov upadli obrazi razžareli, ustnice smehljaje in oči blestele!

Lepo osnaženi in umiti smo nastopili k povelju. Divizijski poveljnik izreče hvalo naši marljivosti, želi železne vstrajnosti k težkim nalogam, ki nas še čakajo do blaženega miru. Gotovo bi letos že doma praznovali te svete praznike, da nam ni zavratni sovražnik prekrižal računov in nas priklenil na ledene vrhove — naše branike. Tudi letos še tedaj praznujemo sv. noč s puško v roki.

Naš ljubljeni vodja, presvitli nadvojvoda Evgen, je za Božič prevelikodušno obdaroval celo svojo armado — od najvišjega častnika pa do zadnjega moža. Častniki so prejeli lep prstan z vrezano začetnico E s krono, vojaki pa nadvojvodovo sliko z lastnoročno zahvalo, božičnim pozdravom in podpisom. Ganjeni smo bili in ponosni!

Z visokega neba se je spustila na razburkano zemljo sveta božična noč, po smrekah je zablestel sneg in vojak na straži je uprl oči v svetonočne zvezde...

Zdelo se nam je, da gremo k polnočnici, ko smo v dolgi vrsti stopali v prostorno zavetje, nocoj razkošno razsvetljeno. Na sredi bajno božično drevo. Vsak kotiček je zaseden — tišina nastane.

Kakor duhovnik, ki oznanja vernikom rojstvo božje, tako nam je govoril ljubljeni poveljnik. Ob njegovih besedah je trepetalo vojakovo srce božičnega veselja in se topilo ganotja v blesku božičnega drevesca. Voščil nam je končno vesele božične praznike in bojno srečo in nas pozval k udanostni izjavi do sivega vladarja. Trikratni mogočni Slava! se je razlegal v mirno noč.

Nato se je oglasila pesem "Sveta noč, blažena noč", ki je vsem segla v dno srca ter se je marsikomu orosilo oko.

Nismo se mogli posloviti od lepega drevesa. Tedaj pa nas izvabi na prosto cesarska pesem, ki jo je svirala godba. Lahko si mislite, kako je vplivalo v sveti noči na visoki planini. Iz tisočerih grl so se orile navdušene salve "Ura!" in odmevale od gorskih velikanov. Na treh vrhovih so klic ponovili vojaki v postojankah. Daleč naokrog so valovili odmevi navdušenih vojaških glasov.

Zahvala kranjski šolski mladini.

Podpisani sanitejci I. stotnije lovskega bataljona se najprisrčnejše zahvaljujemo vsem malim pošiljateljem božičnih daril na Kranjskem, pa tudi vsem, ki so kaj k temu pripomogli. Zelo nas je razveselilo, da se nas vojakov tako živo spominjate in da ste nam zraven poslali tudi lepe božične čestitke. Nekateri so dobili zraven naslove in so se lahko pismeno zahvalili. Mi pa, ki ne vemo prav, kdo nam je poslal, a se vendar čutimo dolžne, da se zahvalimo, izrekamo tukaj javno zahvalo. Ker so ta darilca zbrale in nam poslale nedolžne šolarice, se nam zdi primerno, da se jih spomnimo tudi ravno danes, na god nedolžnih otročičev. Želimo vam zdravo, srečno in veselo novo leto in vam čestitamo s temi le besedami: "Nedolžnost, ponižnost in žlahtno srce je boljše bogastvo ko zlate gore!" — Matija Lušin, sanit. četovodja; Simon Kitek, J. Raspet, Mart. Pukšič, N. Kotnik, Fr. Trtinjak, Vinko Košiček, K. Staube in I. Zgaga.

Kompanija se zahvaljuje.

Naš skrbni oče, tako smemo imenovati našega gosp. nadporočnika, je moral za par dni v Ljubljano. Pa tudi tam ni pozabil na svoje tu v hribih, saj on sam najbolje ve, kaj se pravi stati na straži za domovino na strašnih strminah v ledu in snegu, vetru in dežju. Med ljubljanskimi damami in gospodi je zbral vsoto denarja in nam preskrbel božično veselje z najrazličnejšimi darili; vsi do zadnjega smo bili obdarovani. Vsa naša hvala blagim ljubljanskim darovalcem in oficirjem za njihov trud in skrb! Za moštvo stotnije: Janko Pogačar, desetnik, Anton Golob, desetnik.

S tirolskih gora.

Iz strelskega jarka na visokih tirolskih gorah naznanjamo, kako smo obhajali Božič. Vsak izmed nas je dobil kot božično darilo čokolado, bonbone, sir, sardine in pa svalčice in smotke. Treba pa vedeti, da je dobava na naše postojanke zelo težavna, ker se nahajamo mnogo višje, nego je naš Triglav. Preskrbeli smo si tudi božično drevo, čeravno je bilo treba iti čez pet ur daleč ponj. Zakaj tu je samo skalovje, rastline nobene, le tu pa tam kako bodičevje. Božično drevo nam je okrasil sam naš g. nadporočnik. Krog polnoči smo nažgali svečice, nato pa zapeli veselo domačo božično pesem. Tako smo obhajali sveti večer, daleč od doma, par sto korakov pred sovražnikom.

Vsem Slovencem in Slovenkam želimo srečnejše in boljše novo leto 1916. in jim pošiljamo iskrene pozdrave! Četovodja Ivan Goessl, Fran Simončič iz Trebelnega, Adolf Sbil iz Mokronoga, Fran Janežič, Višnja gora Fran Dimnik, Dobrunje, Fran Rihar, Brdo pri Ljubljani, Ivan Krže, Vič pri Ljubljani, Anton Mrak, Sv. Mihael pri Gorici, Rudolf Bole, Pevma pri Gorici, Jožef Adrian, Tržič.

Fantje, le veseli bodite!

Četovodja F. K. piše:

Božični večer, na bojišču, 1915.

Zamišljenega me vzdrami nagovor našega gospoda stotnijskega poveljnika, ki nam vošči vesele božične praznike in obenem srečno novo leto. Ogledam se in zares opazim prekrasno božično drevesce, vse v svečah, čeprav nam v tem času niso na razpolago. Slišijo se klici: živio! in ura! naših vrlih branilcev drage domovine. Ko nastane molk in vsak izmed nas se v duhu preseli med svoje drage... Kaj so čutila naša srca, ve le Bog.

Naš gospod kadet je žalibog obolel, zato je izročil meni kot svojemu namestniku listek, na katerem tako-le čestita svojemu vodu: "Fantje! Želim Vam vsem vesele božične praznike! Le veseli bodite! Letos imamo upanje, in sicer opravičeno upanje, ki ga lani nismo imeli, da bomo praznovali drugi Božič v krogu naših dragih." Bog daj!

Sveti večer naših pionirjev v Volinju.

V Volinju nas je več slovenskih pionirjev, ki imamo največ pri mostovih opraviti. Sedaj smo nekoliko oddaljeni od pozicije. Zato nam sovražnik ne moti nocoj predavnih ljubih spominov. Sveti večer smo obhajali tako le: Ko smo pozno zvečer prišli v svoje stanovanje — majhen hlev, smo napravili na steni malo polico in nanjo postavili razglednico z Jezusovim rojstvom. Nato smo prižgali še par svečk in z veseljem smo gledali na Odrešenika sveta. Seveda tud imoliti nismo pozabili in nazadnje smo zapeli par domačih božičnih pesmic. Ko smo še popili malo vina, ki smo ga bili dobili, smo utihnili in se zamislili. Gotovo je imel vsak svoje misli pri starših, ženi in otrocih, bratih in sestrah. Spominjali smo se tudi padlih tovarišev in junakov na italijanski meji, ki branijo naše najljubše kraje. Naj jih z božjo pomočjo obvarujejo do konca, to je naša velika želja. — A. Perhaj.

Na sveti večer.

Pešec Anton Kastelic, kmečki fant, član Marijine družbe Na Selih pri Šumbregu, piše gdč. M. A.:

Sveti večer, na bojišču.

Tiha noč. Vsao priroda, se zdi, kakor da počiva in se ne upa motiti veličastnega miru. Siva megla je s svojim plaščem nastopila po vseh nižinah, kot bi hotela vso naravo pokriti s svojim plaščem, boječ se, da bi kaj ne zmotilo svečane tihote.

Le potoček, ki je prihitel iz visokih skalin, žubori in šumi kot po navadi ter hiti svojo pot dalje in dalje, ne meneč se za sveti mir, ki vlada okrog njega, dokler se slednjič ne izgubi v morju daljine.

Sveti večer je. Da, na sveti večer Ti pišem te vrstice. Pri svitu sveče. Ni mi dano poslušati slovesnosti in uživati vseh prijetnosti, ki sem jih bil vajen v mladosti. Pred sabo zrem božično drevesce. Ob pogledu na ta mali spomin mi stopijo pred oči vsi moji pretekli sveti večeri, toda temu enakega ni še v moji kroniki. Zato so tudi ta hip pohitele moje misli med visokimi planinami tje v domači kraj. Pomudile so se pod domačim krovom pri starših. Mimogrede so se ustavile v domači cerkvi pri polnočnici, potem pa brez zamude pohitele k Tebi. Hotele so Ti razodeti vso tugo mojega srca, a jim je upadel pogum.

Tak je letos moj sveti večer. Upam, da bo vsaj drugo leto boljši in da pripluje čolnič mojega življenja v pristan, samo če ga prej razburkano morje ne trešči v brezdno smrti. Stotisoč srčnih pozdravov! — Tone.

Ob novem letu.

Rusko bojišče, 26. dec. 1915.

V kratkem izgine v prošlost strašno in grozno, a obenem slavno leto 1915. Brez števila vidnih, pa še več nevidnih ran se je vsekalo to leto, vihral je vihar gorja in nadčloveškega trpljenja, reke solz so se prelile — — — vse se je prestalo. Kljub velikim preizkušnjam ,ki smo jih prestali, pa je naš korak na pragu novega leta odločnejši in lažji nego kdaj prej, trdnejše kakor kdaj živi v nas zavest, da je Bog z nami! Ako pa je On z nami, koga naj se bojimo? Naj le pride sovragov kakor listja in trave — z vsemi bomo opravili.

S posebnim ponosom in občudovanjem gleda cela severna armada na naše obsoške junake, ki tako verno branijo našo domovino. Z njimi si želimo deliti slavo in uspehe, pa tudi žrtve in napore. Naša vroča prošnja je, da bi bil tudi v novem letu Bog z njimi in sreča junaška!

Novo leto je pred nami, kakor zaprta knjiga. Krvi je toliko prelite, da je bojišča skoro ne morejo več popiti. Naj vzklije iz s krvjo namočene zemlje cvetka miru, cvetka novega življenja! S tem sklepam, želeč znancem in prijateljem in vsem vojakom srečno in veselo novo leto! — Fr. Humar.

SVETI DAN NA BOJIŠČU MED STRAŠNIMI SNEŽENIMI PLAZI.

(Izvirno poročilo "Slovencu".)

Sin piše svoji materi: Draga mama! Kakor sem Vam zadnjič obljubil, Vam ločem na kratko poročati, kako sem obhajal sv. večer.

Imeli smo božično drevesce ter bili vsak nekoliko obdarovani; jaz sem dobil žlico, 4 cigarete, notes, nož in 5 piškotov. Tudi gramofon, ki ga nam je za ta večer posodil naš stotnik, je zaigral ono lepo "sveto noč". Ta večer sem bil strašno žalosten, spomnil sem se na dom, kako je bilo druga leta, spomnil sem se na jaslice in zdelo se mi je, da sem najbolj zapuščena duša na svetu. Na sv. dan sem imel službo. Podnevu nas je Italijan pozdravljal z artiljerijo; ni se mu zdel ta dan toliko svet, da bi miroval. Okoli 10. ure ponoči pa je zdivjala narava. Plazovi so tulili in divjali v dolino. Draga mama! to je bila noč, ki jo ne bom pozabil nikoli več; to je bila noč smrtnega strahu.

Ko je pribučal prvi plaz, sem zaslišal vpitje na pomoč! Hotel sem hiteti na pomoč, pa kot v službi nisem smel. Šli smo klicat druge, ti so hiteli na pomoč. Pa o Bog! že drvi drugi plaz ter zasuje še rešitelje. Zopet se čuje vpitje: Zopet hite drugi na pomoč, in posreči se jim, da jih z veliko težavo odkopljejo. Vendar jih je nekaj zasulo, in milo je bilo videti, kako so drugi dan nosili ranjence in tudi nekaj mrtvih. Tudi približno 10 metrov od mene je prišel plaz, da celo nad mano se je že valil, pa hvala Bogu, ustavil se je predno je prišel do naše straže. Na misel mi je prišlo, da ravno takrat, ko je plaz lezel proti nam, si Ti, draga mama, molila zame. Jaz sem popolnoma prepričan, da nas je Bog varoval vsled Tvoje molitve, kajti ko so grmeli plazovi levo in desno in jih je več zasulo, se nam ni ničesar zgodilo. Torej prosim Vas! Molite še nadalje, pa tudi za one, ki nimajo matere, ki nimajo nobenega, da bi molil zanje.

Zdrav sem še, hvala Bogu. Še enkrat voščim vsem, posebno pa Tebi, draga mama, veselo novo leto.—Adolf.

SVETI VEČER NA GORIŠKEM.

(Izvirno poročilo "Sl." 31. dec. 1915.)

Doma med svojci preživeti sveti večer je pač vsakogar želja. Kaj zato, tudi če žvižgajo tam granate, ta želja je močnejša kakor strah pred njimi. Domov torej! Ne vabi me že od daleč svečano zvonenje, le dež prši na blatno cesto, in kaplje slišim, ki padajo od dreves ob cesti. Zdi se, kakor bi se narava solzila, da še na večer sprave in miru ne miruje ljuto bojevanje. Pridem do samotne hiše. Skozi okno vidim skromne jaslice, okrog njih otroke. Milo pojejo božično pesmico: "Sveta noč, blažena noč..." Žalostno jih gleda mati, kdo ve, ali bodo prihodnjo uro še tako srečni? Kdo ve, kaj se še lahko zgodi nocoj. Naenkrat kakor odrezano je utihnilo milo petje, strašen šum in hrušč v zraku, nekaj nevidnega prituli, blisk, strašen grom, da se zemlja strese in da šipe zažvenketajo. Stisnil sem se bliže k hiši: "Hvala Bogu, še smo živi. Pa blizu je padlo." Pravi mati. "Še na sveti večer nas ne puste na miru!" Kratek molk, in otročiči zopet nadaljujejo svojo pesem:

Vse zdaj spi,
je polnoč...

So pač vajeni takih laških pozdravov. "To je božično voščilo!" pravi hudomušno vojak, ki je prišel pogledat kam je padla granata. Grem dalje v temno noč. Kakšen je pač moral biti oni sveti večer pred devetnajststo leti, ko je prišel nositelj miru in sprave na svet, in kakšen je današnji! Toda glej, na obzorju zasije naenkrat zvezda repatica. Blesteča je kot solnce, in rep ima od obzorja do obzorja. Se li ponavljajo čudesa prvega svetega večera? Ne. Ta zvezda ne kaže pot k spravi in miru! Italijanski žaromet je, ki kaže pot smrtonosnim kroglam. Poželjivo obrača svoj rep na vse strani, kakor bi si izbiral žrtev. Sedaj ugasne in zopet je tema. Je našel žrtev? Tu pa tam se zabliska, votlo gromenje sledi. Rezek pok puške pretrga tišino, strojna puška zaregla svoj grozen smeh, vmes zagrmijo tu pa tam topovi, in zopet vse utihne. Pred menoj stopa truma vojakov pobožno pojoč k bližnji cerkvi. Gredo k polnočnici. Žalostni se vrnejo, ko slišijo, da je ne bo. Bilo bi tudi nevarno, ker Italijani bi si lahko izbrali razsvetljeno cerkev za cilj svojim granatam. Saj ne dajo nikoli miru. Kje je oni božični mir, ki smo ga bili do sedaj navajeni? Ne, tu pri nas ga ni, tu je mesto veličastnega zvonenja gromenje topov in pokanje pušk. Toda nekaj kilometrov za fronto pojo zvonovi veselo božično pesem, ljudje gredo k polnočnici molit novorojenega Zveličarja, praznujejo njegovo rojstvo v svetem miru. Da, le praznujte, saj zato, da vam ostane neskaljen ta sveti mir grmijo pri nas topovi. Tu ob bistri Soči stoji jeklen zid, ki odbija vse napade sovraga, ki vam ga hoče uničiti. Tu stojijo hrabri vojaki, bijejo se za ljubo domovino, in upajo, da pride tudi za nje čas, ko bodo po častni zmagi praznovali vesele praznike. — Jožef Makuc, stud. phil. Solkan.

Severov Almanah za 1917

za Slovence je sedaj tiskan ter pripravljen za prosto razdajo. Vprašajte vašega lekarnarja. Ako ga ne morete dobiti, pišite na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Ženske bi morale tudi pisati po knjižico "Zdravje za ženske", katera opisuje razne neprilike katere napadajo njeni spol in katerih je lahko zdraviti z našim od časa preizkušenim zdravilom — Severovim Regulatorjem (Severa's Regulator). Je izborna tonika in uspešno zdravilo. Cena $1.00 v vseh lekarnah ali od W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.—Adv.

Kaj je mož svoji ženi?

Če je lepa in mlada kakor spomladansko jutro, a brez misli kakor zimska noč, tedaj jej je gospodar kakor tudi vsaki drugi svoji stvari. Ako je divna kot angel, a zlobna kakor vrag ali bogata kakor Krez, potem jej je suženj kakor vsak slabič višjemu in močnejšemu od sebe. Če je pametna kakor on, a je boljša od njega, tedaj jej je veren soprog in prijatelj. Orijentalci so že po naravi gospodarji svo jih žen, a jim vendar služijo; prebivalci zahodnih dežel so po odgoji njih oboževatelji, pravzaprav pa jih imajo v življenju za največje sužnje. Pri nas Slovanih so pa tudi že moški, ki niso svojim ženam niti gospodarji, niti sluge, pa tudi one niso njim sužnje, niti pokroviteljice; in sta si mož in žena enakopravna: človek bodočnosti.

LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Frank Ulchar.
Gowanda, N. Y.: Frank Zore.
Great Falls, Mont.: Mat. Urich.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan,
Indianapolis, Ind.: Martin Česnik.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekan.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Springfield, Ill.: John Peternel.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelcich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
West Allis, Wis.: Anton Skerjanc.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek,
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Uprav. "A. S."

Princess Theatre

108-110 NORTH CHICAGO STREET JOLIET, ILLINOIS

Tu se predstavi, začenši v torek, dne 26. decembra

4 DNI 4

največja svetovna tragedinja

Nazimova

Čudežna žaloigra, kjer navadna žena odreče pokorščino cesarskim ukazom s tem, da odsvetuje ženam doprinos otrok, ako se vojna ne vstavi. Ime te žaloigre je:

"WAR BRIDES" (Vojne neveste).

Žaloigra s slikami, ki omaje jekleno srce in dovede solze.

Tako velikanska zguba za človeški rod v Evropi je sedanja vojna, da je moral biti izdan cesarski ukaz ali "War Brides Decree" za pomnožitev ljudstva. Mlade samske dame so morale možiti vojake, predno so ti šli na vojsko.

Predstava se začne točno ob uri vsak dan: Ob 12. uri (opoldan), od 2. uri popoludne, ob 4. uri, 6. uri in 8. uri zvečer.

Vstopnina 25c. Posebni orkester.

Rodoljubje na deželi.

POVEST. SPISAL DR. FR. DETELA.

(Dalje.)

"Tukaj Vas počakam," je dejal Konrad razveseljen, "ker nočem, da bi vedela Vaša mama kaj o najinem razgovoru."

Ni bilo treba dolgo stražiti pred hišo; kmalu je prihitela deklica zasopla in mu stisnila v roko bankovec.

"V dveh dneh Vam vrnem, a hvaležen Vam ostanem vse večne čase," je jecljal Konrad, ki bi jo bil poljubil v svoji navdušenosti, če bi ne bila zbežala. Potem pa je odkorakal ponosno k Mraku in tam je govoril stvarno, brez nepotrebnega laskanja in hvalisanja, in plačal, kar je bil popil in pojedel, moško, s petdesetakom.

"A sem vendar dobil denar, Danica," je kazal doma sestri desetake. "Seveda, svoj rod ne pomaga rad."

"Zdaj pa glej, kdaj da poplačaš dolg!" ga je zavrnila.

"Moja skrb."

Milka pa je ostala doma v groznem nemiru. Hodila je razburjena po pisarni in premišljevala, kaj se je bilo zgodilo, in se izkušala potolažiti in pomiriti z mislijo, da dobi že naslednjega dne svojo plačo in bo vrnila izposojeni uradni denar.

"Zakaj ne greš spat?" jo je ogovorila mati iz postelje. "Pozno je že."

"Ne morem še, mama, ne morem," je hitela, se vrgla na divan in si zakrila obraz. — A kmalu je zopet skočila pokoncu, si prižgala luč, odprla uradno knjigo, listala nekaj časa in jo zopet zaprla. "Oh, da bi bilo že jutri opoldne!" je koprnela od bridkosti. "Nikdar več, nikdar več ne storim kaj takšnega." — Pogledala je na uro, ki se je nihala tako mučno počasi, tako porogljivo polagoma, tako žaljivo zložno. Jezila se je na Konrada in na sebe in na svojo slabost in se uverjala, da ni mogla ravnati drugače, ker vendar ni smela izdati sama svoje revščine mladeniču, in da se izkaže kmalu ves njen strah prazen. — Ura je šla na enajst, in začul se je voz, ki je škripal po cesti. Zgenila se je Milka in skočila k oknu, če se ne pelje komisar. Počasi kakor da bi jo nalašč plašila, so prišle škripala po vasi kola in škripala mimo pošte naprej. Prisiljeno se je nasmehnila odpraviteljica svoji boječnosti. "Spat pojdem," si je dejala in upihnila luč. "Tako preide najhitreje čas." Legla je, a zaspati ni mogla. Krč ji je stisnil srce, kakor bi jo hotel zadušiti; morala je zopet vstati. Zavila se je v ogrinjačo in slonela na divanu celo večnost, kakor se ji je zdelo, dasi ura še polnoči ni kazala. Stresla jo je mrzlica, ko ji je začela preplašena domišljija slikati grozne posledice njenega dejanja, kako pade v sramoto, izgubi sebi in materi vsakdanji kruh, naj si je tudi boren, in kakor živa pokopana bo živela do smrti. V nemiru in utrujenosti je zadremala; a prebudil jo je vsak udarec ure, vsako pokanje pohišja, da je plaho gledala po oknih, če se še ne dela dan. Neskončno dolga je bila noč, ker ji ni hotel nobene minute prikrajšati spanec, zaželjeni dobrotnik trpečemu človeku. Slednjič je zazvonil dan. Napravila se je skrbno in začela pospravljati po sobi, da se raztrese.

"Kaj pa počenjaš?" se je začudila mati. "Ali je že dan?"

"Ne še. Le spi, mama! Jaz pojdem k prvi maši." Po prstih je šla iz stanovanja, zaprla oprezno vrata in se ozirala pod hladnim, temnim nebom po mirnem selu in vlekla na ušesa, če ni od nikoder slišati nobenega voza. Goreče je hotela moliti in prositi rešitve iz grozne stiske; a kolikorkrat je zbrala misli, jih je razgnal in razpršil na vse strani burni nemir. Nepomirjena se je vrnila domov, kjer je mati pripravljala zajtrk.

"Čudno bleda si danes," jo je pozdravila mati in ji pogledala sočutno v oči, ki jih je umikala Milka. "Gotovo si se prehladila. Lezi malo v posteljo, da ti skuham čaja."

"Ne, ne, mama. Spati nisem mogla," se je izgovarjala, "ker mi je tako težko pri srcu, kakor bi se bližala kakšna nesreča."

"To je influenca. Le meni verjemi! Poslušaj me in lezi!"

A Milka je ni poslušala. Začela je nekaj računiti in seštevati številke, ki so ji migljale pred očmi, izginjale in se zopet prikazovale. Hitro je še pogledala skoz okno po cesti na obe strani in začela pripravljati pošto. Vsakih pet minut se je ozrla na uro, ki je šla tiho kakor skrivnostna neustavna sila brez usmiljenja mirno svojo pot, kakor se nam bliža smrt.

Začeli so prihajati ljudje, ki so zahtevali to in ono in se čudili, če je Milka črez nekaj časa zopet vprašala tega in onega, česa da želi.

"Hvala Bogu! Še pol ure," si je oddehnila, zopet sama.

Po vasi doli pa je peljal v ličnem koleslju sam poštar Šepec gospoda v uradniški obleki s sabljo ob strani.

Strepetala je Milka, ko je začula ropot, in vsa kri ji je zginila z lic, ko je zagledala gospoda Šepca voz in na vozu komisarja. "Oh, moj Bog!" je vzkliknila, bleda kakor zid, in skočila k materi v kuhinjo. "Mama, mama, komisar je prišel. Pomagaj, pomagaj! Meni manjka petdeset kron. Konradu sem jih posodila."

"Oh, ubožica!" se je prestrašila mati, ki je grozno razumela vso nesrečo in hitela iz hiše skoz spodnja vrata, da bi prinesla še o pravem času pomoči in rešitve ubogi hčerki.

Šepec je že vozil naprej proti Berusu; komisar si je pred vrati še zapenjal suknjo in popravljal ovratnico; mati poštne odpraviteljice pa je tekla, kakor ji je veleval neki notranji glas, naravnost k dr. Osatu, v trdni nadi, da se ju on usmili.

Ni je varala nada; in ko je odhitela na dom z denarjem, je zapustil tudi Osat, prestrašen, svoje stanovanje in se obrnil proti sodišču, da bi se dogovorila s sodnikom, kako bi se dal pogovoriti, če bi bilo treba, poštni komisar in rešiti odpraviteljico.

Bliskoma pa se je raznesla po vasi novica, da ni vse v redu na pošti in da je omedlela odpraviteljica, ko je vstopil komisar. Splošno je bilo milovanje, ker so ljudje radi imeli gospodično, in marsikak samorašč modrijan je menil, da je denar hudič in da je bolje z gnojem imeti opravka, ker se manj prime. Šepec je pa razlagal Berusu vse nadloge in težave poštarskega stanu in neizmerno odgovornost na vse strani.

"Stvar je taka, ljubi moj Berus," je dejal. "Komisar Wiemetall je strog in natančen kakor sam hudiman. Iztakne ti vsako malenkost. Da se pa pri tako neizmernem prometu semtertja pripeti kaj malega, ali je to čudno? Razumeš. Za odpraviteljico ni veliko upanja, naj ga prosi zanjo, kdor hoče. Služba je služba. Ampak razumeš? če nima komisar izmed tiste trume, ki čaka leta in leta na kakšno službo, nobene posebno priporočene, se bo dalo morda še govoriti ž njim; drugač pa ni milosti. Gospodična bo morala iti."

Nad Danico pa je priletel obupan in razburjen brat Konrad.

"Jaz sem kriv," je kričal, "jaz sem kriv, da izgubi Milka službo. Jaz sem jo zavedel, da mi je posodila denar. Kaj hočem storiti, za božjo voljo! In ti si kriva, ker mi nisi hotela pomagati. Ti nisi imela srca za svojega brata. Tebi ostane na vesti vsa nesreča. Ti si neusmiljena, brezsrčna sestra, ti si pehnila s svojo sebičnostjo v pogubo mene in ubogo Milko."

Dirjal je zopet iz hiše, po vasi, sam ni vedel kam. Toliko burnih čuvstev mu je razdevalo srce. Zdaj mu je prišla na misel svoja krivda, zdaj nesreča in sramota uboge žrtve. Hitel je proti potoku, da bi skočil, kakor se mu je nejasno dozdevalo, v globino. Toda, dokler je voda mrzla, so te vrste samomori redki; poleti je drugač, ko utone marsikak nesrečnik, ki je šel pač s tem namenom v vodo, a se potem zaman izkušal rešiti.

Konrad se je izpremislil, ko je zagledal kalno valovje, in nekako proti volji se mu je ohladil vroči obup in potrti moški ponos.

Po cesti pa so prihajali uradniki s poštnim komisarjem in živahno obravnavali dnevni dogodek. Videti so bili slabe volje.

"Jako obžalujem," je dejal gospod Wiemetall v najvišji nemščini, "a pomagati se ne da."

"Potem pa kar pred porotnike in na vislice!" je dejal pikro sodnik. "To bo utrdilo nravnost nižjih slojev, ki si bodo mislili, kaj da se šele zgodi onim, ki poneverijo tisoče."

"Pomirite se, gospod sodnik," se je branil komisar. "Ne bo treba ne porotnikov, ne vislic. Škoda je poravnana, in vse drugo se bo uredilo mirnim, disciplinarnim potom. Zapisnik je sestavljen in podpisan. — Gospoda, po opravilu zabava! Jaz sem se ustavil pri Berusu. Če imate, gospodje, isto pot, mi bo družba dobro došla."

"Jaz grem k Mraku," je dejal adjunkt.

"Jaz tudi," so pritegnili drugi in se začeli poslavljati.

Sam je šel komisar k Berusu, vsi drugi k Mraku.

Tem je prihitel naproti Konrad, nesrečen, razburjen.

"Ali je kaj pomoči, gospodje, ali je kaj upanja?" jih je ustavil. Oni pa so ga mrko gledali; nihče ni odgovoril, nihče odzdravil. "Oh, ves sem obupan,' je tarnal Konrad. "Torej nobene nade? Tudi zame ne? Meni ni več živeti. Jaz se ustrelim."

"Preklet hudič," je dejal davkar, "poprej bi se bili."

"Ali veste, kaj je zdaj vaša prekleta dolžnost, mladenič?" je dejal Osat, namrščil čelo ter povzdignil obraz in glas, ki je rezal kakor v jeklo in granit globoko premišljene besede. "Kako boste popravili nesrečo, ki ste jo zakrivili s svojo lahkomiselno sebičnostjo? Kako, Vas vprašam, boste rešili nedolžno žrtvo svoje samopašnosti?"

Ta resni opomin je postavil samozavestnega mladeniča na mah iz samomornih višin na realna tla.

"To je moja stvar," je dejal, "gospodična Milka je moja nevesta, gospod doktor."

"To vzamemo mi tukaj na znanje," je dejal rezko Osat. "Jaz Vam priskrbim pomočkov, da zvršite svoje šolanje. Ampak začnite enkrat učiti sebe, ko ste že toliko časa učili druge. Zadolžnico, ki mi jo boste podpisali, bom dal jaz gospodu sodniku, da jo raztrga na dan poroke. Ako pa ne ostanete mož beseda, mi boste povrnili glavnico z obrestmi."

"In jaz Vas bom," je dejal adjunkt, "v tem slučaju lastnoročno vrgel iz vsake poštene družbe."

"In jaz bom pomagal lastnonožno," je dejal davkar in potrdil besedo s krepkim medmetom.

Vsega potrtega je peljal Osat Konrada k Črnetovim, kjer sta našla mnogo žalosti, mnogo solza, a nobenega oponosa, kar je seglo mladeniču do srca in ga popolnoma razorožilo.

Med lepimi Osatovimi opomini namreč, ki jih je moral potrpežljivo poslušati vso pot, se je bil temeljito pripravil na vsak možen očitek. Kako more kdo njega dolžiti! Če bi bil on vedel ali tudi samo slutil, kako da stoje stvari, bi se bil kam drugam zatekel; toliko veljave ima še vedno.

Pripravljeno orožje je obrnil tedaj proti drugemu nasprotniku, preverjen, da je lakomne sestre skopuštvo edino zakrivilo vso nesrečo. Kako bi bilo njemu katerikrat padlo v glavo prositi na posodo ubogo odpraviteljico, če bi mu bila pomogla sestra! Tako nespameten vendar ni, da bi nadlegoval tujce, če bi se mogel količkaj zanesti na svojce.

"Kaj ne, zdaj si sita!" je očital sestri doma, ko je spravljal skup svoje reči, da odrine še ta dan proti Dunaju; zakaj tla so gorela pod njim. "Zdaj je potolažena tvoja lakomnost, ko si spravila ob kruh nedolžno revo. In vendar si dobro vedela iz svoje izkušnje, kako hudo je, če nima človek ne hrane, ne prenočišča; in tedve nimata sedaj ne stanovanja, ne kruha. Nas so se usmilili dobri ljudje, ti se nisi usmilila sirot." Ni ji podal roke, ko se je odpeljal; tako ga je bilo prevzelo hrepenenje odložiti svoje breme na tuje rame.

In v polni teži je začutila to breme Danica. A pretresle je niso toliko besede bratove kolikor usoda Črnetovih. Kar je bila sama doživela, ji je sililo z novo močjo v spomin in ji stavilo pred oči mater, ki je vzgojila v pomanjkanju in pritrgovanju svojega otroka, in hčerko, ki se je trudila vso mladost, da si pribori košček kruha. In zdaj uničeno oboje življenje, po krivdi bratovi in morda nekoliko tudi po njeni! Zaman se je zagovarjala, da je ravnala po svoji vesti; ugovarjala je zavest, da bi bila gotovo pomagala bratu, ako bi bila slutila takšno nesrečo. Tudi njo je zadevala bratova krivda, bratova sramota. To so ji dokazovale objokane oči in potrto srce ljube matere, ko je objemala za slovo svojega sina. Tudi brat Ernest je molčal in temno gledal, in vsa zbegana je pogledovala Anica zdaj nesrečno mater, zdaj mračni obraz bratov in žalostno sestro. Vsa teža rodbinskih nadlog se je bila nagnila na ubogo Danico, pošibila njeno moč in zlomila ponos, ki je kljuboval toliko časa sovražnemu navalu.

Kar je zakrivila nekoliko morda sebičnost, je moralo popraviti zatajenje svoje osebnosti, udušenje samoljubnega čuvstva. Sklep je bil storjen, in Danica, ki se je bila odvadila premišljevati o slučajnih in možnih posledicah, kadar je kaj ukrenila, je počakala le še toliko časa, da so se ji posušile solze. Obrisala si je oči in poiskala Berusa.

Ta je sedel v svoji sobi in držal nogo gorko na mehki pručici. Začudil se je, ko je vstopila Danica, in slutil, da ima povedati nekaj važnega.

"Kaj bo dobrega, Danica?" je vprašal prijazno, kolikor mu je pripustilo ščipanje v nogi. "Ali si že kaj ukrenila?"

"Da," je dejala tiho.

"No, in kako? Ne silim te nič. Prijatelja ostaneva tako ali tako."

"Vzela Vas bom."

"Prav," je dejal in ji podal roko. "Vikati me torej ni treba več."

"Polagoma se bom privadila. Častila Vas bom pa vedno, ker ste tako dobri. Samo nekaj bi Vas prosila."

"Kaj prosila!" se je razjezil mož. "Ti ukaži! Temu se moraš že privaditi." Ona pa je začela govoriti o veliki nesreči Črnetovih, ki bodo najbrž kmalu brez strehe, in prosila, če bi smeli odpraviteljica in njena mati ostati pri njih, dokler bi se jima ne posrečilo dobiti drugega kruha.

"Ti si gospodinja," je dejal Berus. "Kar ukreneš ti, potrdim jaz zanaprej.' Pomenila sta se, kdaj da bi napravila poroko, ki naj bi se zvršila kar kmalu. "Jutri naj pride notar," je dejal mož, "ki bo naredil pisma za poroko in tudi oporoko. Ti boš razvidela ob svojem času, Danica, da bo prav za tebe."

(Dalje prih.)

NAPRODAJ DVE KRAVI, ENA S teletom. Več pove John Mandel, 617 Granite St., Joliet, Ill.

DENAR V STARO DOMOVINO

pošljemo skozi najzanesljivejše bančne zavode. Tam izplača denar c. kr. pošta.

Pošljemo tudi brzojavnim potom kolikorkoli kdo želi poslati, od najmanjše (5 kron) vsote do tisočev kron. Brezžično-brzojavne pošiljatve dospejo naravnost v Avstrijo in se izplačajo v 5. do 10. dneh. Vse tozadevne izvirne pobotnice bomo prejeli, ko bo pošta zopet poslovala.

Vsaka beseda pri naslovu za brzojav stane 65c, polegtega se računa tudi za številke, namreč: 200 kron sta dve besedi posebej. Tako stane brzojav, ki bi bil za: Uredništvu Slovenca, Ljubljana, Kranjsko, Avstrija, 200 kron, — kar obsega 7 besed po 65c, je $4.55.

Za tisoče kron stane brzojav istotoliko, kot za samih 5 kron. Poleg spodaj navedenih cen se mora poslati še za brzojav, kolikor pride od besed in števil. Danes pošljemo:

10 K za...$1.50	100 K za...$ 14.00
25 K za...$3.75	1000 K za...$139.00
50 K za...$7.25	5000 K za...$690.00

Vsako pošiljatev garantiramo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL

Jolietska novica.

Ali ste že videli vojne neveste? Pojdite v Princess Theatre danes ali jutri, t. j. 26. ali 27. ali 28. ali 29. dec. Videli boste slavno Nazimovo v "War Brides". Ne zamudite! Vstopnina 25c.

Atlas — zastonj!

Ročni atlas ali barvane zemljevide vseh držav in dežel celega sveta, obsegajoč 40 strani 7x5 palcev velikosti, pošljemo na zahtevo zastonj vsakemu naročniku "Amer. Slovenca", če pošlje celoletno naročnino dva ($2) dolarja.

Ta ročni atlas je velezanimiv, zlasti v teh burnih časih. V njem je 32 barvanih zemljevidov, vsa mesta na svetu, katera imajo nad 100,000 prebivalcev, ter vse države in vse dežele na svetu, velikosti ameriških držav in držav celega sveta, kakor tudi število njih prebivalcev.

Pošljite naročnino $2.00) takoj in omenite, da Vam naj pošljemo ročni atlas. **Uprava "Amer. Slov."**

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA

GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina domača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk
1014 North Chicago St., Joliet, Ill.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Moje blago bo najboljše, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(The Holy Family Society)
štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1916.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

Nicholas J. Vranichar, John N. Pasdertz, Joseph Težak.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D.

To društvo ima že nad $2,000 (dva tisoč dol.) v bolniški blagajni in je v v 16. mesecih plačalo $2,129.00 bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu $3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri podnapredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1118.

FIRE INSURANCE.

Kadar zavarujete svoja poslopja zoper ogenj pojdite k

ANTONU SCHAGER

North Chicagi Street

v novi hiši Joliet National Banke.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

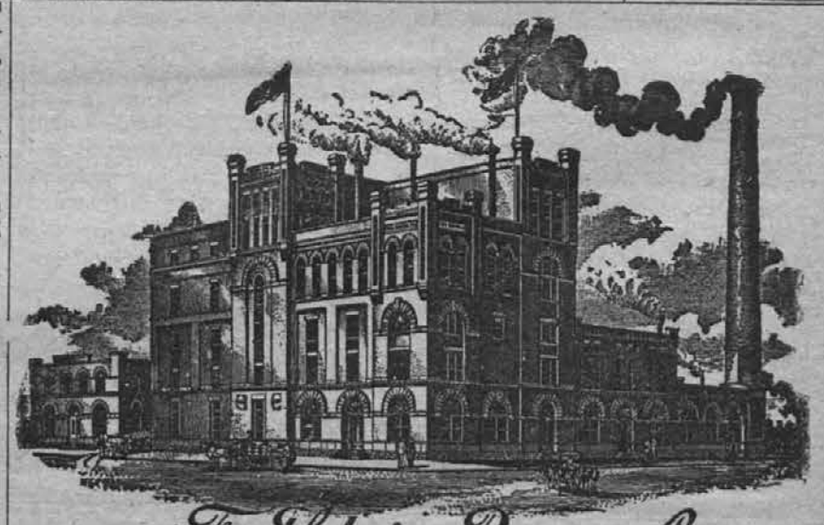

Fred Lehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za	$12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405 **S. Bluff St., Joliet, Ill.**